

מצחצחים שיניים לפרות

אברהם רוט, נער דתי מתל אביב, זוכה במלגה נכספת ללימודים בבית הספר החקלאי במושבה פרדס חנה, בית ספר חילוני יוקרתי בארץ ישראל בשנות הארבעים. בעוברו מן העיר הגדולה אל בית הספר הכפרי נושא עימו הנער מטען זיכרונות ידלות בגולה, נטל משפחתי כבד ומעיק, מנהגים עירוניים ואורח-חיים דתי. כל אלה מתנגשים בהוויה ארץ ישראלית של נעורים תוססים בפנימייה, במציאות של משפחות איכרים אמידות ומבוססות, במרחבים פתוחים שבהם נגלים הנוף והטבע במלוא הדרם ובלבטים של נסיגה מהדת. ברומן אוטוביוגרפי סוחף זה, מאפשר המחבר לקורא לעבור יחד עימו את השינוי הגדול המתרחש בנפשו של צעיר שנפתחים בפניו חיים חופשיים בטבע והוא מתמלא בחדווה שבעדות האדמה. שינוי אישי זה מתרחש בד בד עם אירועים לאומיים חשובים, שאף הם משפיעים את השפעתם הגדולה על הצעיר המתבגר וחבריו - והם כולם נוטלים חלק בפעילות המחתרית בימים הרי-הגורל שלפני הקמת מדינת ישראל. ״מצחצחים שיניים לפרות״ הוא אפוא גם סיפור היווצרותו והתגבשותו של חלק המדור המכונה ״דור תש״ח״ או ״דור מלחמת העצמאות״ - אותו חלק ב״מגש הכסף״ האלתרמני שנוצק, רוקע וחושל במחוזות הכפריים של היישוב העברי הקטן בארץ ישראל בשנות הארבעים.

